

Číslovky (numeralia)

- slova řadící se k číslovkám se vydělují na základě **sémantického kritéria = vyjadřují množství (kvantitu)**
- **formálně** se řadí k různým slovním druhům

slovní druh: většinou ohebný, plnovýznamový, ve větě primárně funkci přívlastku nebo přísl. určení

Základní třídění číslovek:

- a) určité** (vyj. kvantitu přesně)
  - b) neurčité** (nevyjadřují kvantitu přesným číselným údajem)
- 1. základní** – vyj. počet (kolik?) *jeden, několik*
  - 2. řadové** – vyj. pořadí (kolikátý?) *první, několikátý*
  - 3. druhové** – vyj. počet druhů (*dvoji, dvoje, několikery...*)
(kolikerý, kolikero?)
  - 4. násobné** – vyj. počet realizací děje (kolikrát, kolikanásobný?)

Další druhy číslovek: skupinové, dílové, souborové, úhrnné,
viz Čechová a kol., s. 216

Typ deklinace:

1. substantivní – *sto, málo ...*

2. adjektivní – *druhý, obojí ...*

3. zájmenná – *jeden (ten)*

4. zvláštní – *dva, oba,*

tři, čtyři (většina tvarů jako kosti), tři/třech,

čtyř/čtyřech

5-99, kolik, mnoho + počítaný předmět (pouze dva

tvary v celém paradigmatu, např. pět (knih), pěti

(knih)

nesklonné – *půl, čtvrt, dvakrát, sto + počítaný předmět*

kombinované číslovkové výrazy (*dvacet pět, tisíc sto padesát pět; dvacátý druhý*)

mluvnické kategorie:

(rod /živ./, číslo, pád): vyjadřují jen sklonné číslovky, některé však omezeně, například:

- **tři, čtyři, pět–99**: nevyj. gr. rod

- **dva, oba, tři, čtyři, pět–99**: mají jen číslo množné

- kategorie životnosti – jen **číslovky s adjektivní deklinací**

(trojnásobný vítěz, skončili druzí)